MAKHI KIR-TABAN, UIT DE HEMEL GEBOREN, WAS een koningin die van een lange reeks koninginnen afstamde. En het waren allemaal dwazen, dacht ze terwijl ze met kloppend hart de uitnodiging in haar hand las. Als zij geen dwazen waren geweest, zat ik nu niet met dit dilemma.

Op haar gezicht was geen spoortje woede te zien. Het bloed steeg niet naar haar gladde wangen. Ze was een koningin en gedroeg zich daarnaar: kaarsrechte rug, perfecte houding, gezicht in de plooi. Haar vingers trilden niet, hoewel elke spier in haar lichaam ernaar snakte om de in elegant schrift gestelde brief in haar vuist te verpulveren.

Koning Nikolai Lantsov, groothertog van Udova, enige heerser van de grootse natie Ravka, en prinses Ehri Kir-Taban, dochter van de hemel, zeer verhevene uit de Taban-dynastie, nodigen koningin Makhi Kir-Taban uit voor een huwelijksvoltrekking in de koninklijke kapel van Os Alta.

De bruiloft zou over een maand plaatsvinden. Genoeg tijd om door haar bedienden de juiste japonnen en sieraden te laten inpakken, haar koninklijke gevolg samen te stellen en haar Tavgharad-wachters voor te bereiden, de elitesoldaten die haar familie al bewaakten sinds de eerste Taban-koningin de troon besteeg. Genoeg tijd om erheen te reizen, over land of in een van de nieuwe luxe luchtschepen die haar ingenieurs hadden gebouwd.

Genoeg tijd voor een slimme koningin om een oorlog te beginnen.

Maar nu moest Makhi eerst optreden voor de ministers die in de raadszaal bijeen waren gekomen. Haar moeder was nog maar een maand geleden overleden. De kroon had weer terug kunnen gaan naar Makhi's grootmoeder, maar Leyti Kir-Taban was bijna tachtig en had wel genoeg van de problemen waarmee het regeren van een land gepaard ging. Zij wilde alleen nog haar rozen snoeien en zich met een hele reeks knappe minnaars vermaken, dus had ze Makhi haar zegen gegeven en zich daarna op haar buitenverblijf teruggetrokken. Al een paar dagen na haar moeders begrafenis was Makhi gekroond. Haar regeerperiode was nog maar net begonnen, maar ze was van plan ervoor te zorgen dat die lang zou duren. Ze zou voor haar volk een tijd van voorspoed en macht inluiden, en daarvoor had ze de steun nodig van de koninklijke ministers, die haar op dit moment vol verwachting aanstaarden.

'Er zit geen persoonlijke boodschap van Ehri bij,' zei ze terwijl ze achteroverleunde op haar troon. Ze legde de uitnodiging op haar schoot en stond zichzelf een kleine rimpel in haar voorhoofd toe. 'Dat baart me zorgen.'

'We zouden verheugd moeten zijn,' zei minister Nagh. Hij droeg de donkergroene jas met koperen knopen van de bureaucratische klasse, met op de revers de twee gekruiste sleutels van Shu Han gespeld, net als alle andere ministers. Ze zagen eruit als een bos vol strenge bomen. 'Is dit niet het resultaat waarop we hadden gehoopt? Een huwelijk om het bondgenootschap tussen onze twee naties te bezegelen?'

Het resultaat waarop jíj had gehoopt, dacht ze. Jij zou het liefst zien dat we ons voor eeuwig achter onze bergen blijven verschuilen.

'Ja,' zei ze met een glimlach. 'Daarom hebben we het risico genomen om onze dierbare prinses Ehri naar zo'n primitief land te sturen. Maar het was beter geweest als ze ons een persoonlijk, handgeschreven berichtje had gestuurd en ons had laten weten dat alles in orde is.'

Minister Zihun schraapte haar keel. 'Uwe hemelse hoogheid, het kan best zijn dat Ehri er niet blij mee is, maar zich er wel bij neerlegt. Ze heeft nooit naar een publiek leven verlangd, laat staan naar een leven ver weg van het enige thuis dat ze ooit heeft gekend.'

'Wij zijn Taban. Wat wij willen, is wat ons land nodig heeft.'

Respectvol boog de minister haar hoofd. 'Natuurlijk, majesteit. Zullen we een antwoord opstellen?'

'Dat zal ik zelf doen,' zei de koningin. 'Als teken van respect. We kunnen dit partnerschap maar beter op een goede manier beginnen.'

'Heel goed, majesteit,' zei Nagh, alsof Makhi een bijzonder fraaie kniebuiging had gemaakt.

Op een of andere manier ergerde de goedkeuring van de minister Makhi nog meer dan zijn verzet.

Ze stond op, en allemaal tegelijk zetten de ministers een stap achteruit, precies volgens protocol. Ze daalde af van haar troon, en gevolgd door haar Tavgharad liep ze de lange gang in die naar de privévertrekken van de koningin leidde. Het ruisen van de zijden sleep van haar jurk over de marmeren vloer klonk als het kribbige zuchten van een van haar raadslieden. Makhi wist precies hoeveel stappen het was van de raadszaal naar haar privévertrekken. Dezelfde afstand had ze talloze malen afgelegd met haar moeder, en daarvoor met haar grootmoeder. Nu telde ze terug – zesenvijftig, vijfenvijftig – terwijl ze probeerde haar frustratie los te laten en helder na te denken.

Achter zich voelde ze minister Yerwei, hoewel het geluid van zijn in muilen gestoken voeten overstemd werd door het ritmische dreunen van Tavgharad-laarzen. Het was alsof ze werd achtervolgd door een geest. Als ze tegen haar bewakers zou zeggen dat ze hem de keel moesten doorsnijden, zouden ze dat zonder aarzeling doen. En als ze vervolgens terecht moest

staan wegens moord – zelfs een koningin kon in Shu Han vervolgd worden – zouden ze tegen haar getuigen.

Aangekomen bij het koninklijke verblijf liep Makhi onder een vergulde boog door een kleine ontvangstkamer van lichtgroen marmer in. Ze wuifde de wachtende bedienden weg en richtte zich tot de Tavgharad. 'We willen niet gestoord worden,' beval ze.

Yerwei volgde haar door de zitkamer en de muziekkamer, totdat ze in de grote salon kwamen waar Makhi ooit aan haar moeders voeten had gezeten, luisterend naar verhalen over de eerste Taban-koninginnen – strijders die, vergezeld door hun gevolg van tamme valken, uit de hoogste bergen van de Sikurtzoi waren gekomen om over de Shu Hanezen te heersen. *Taban yenok-yun*, werden ze genoemd. De storm die bleef.

Het paleis was door deze koninginnen gebouwd, en ook nu nog was het een wonder van bouwkunst en schoonheid. Het behoorde toe aan de Taban-dynastie. Het behoorde toe aan het volk. En gedurende dit korte moment – slechts enkele stappen in de mars van de Taban-bloedlijn – behoorde het toe aan Makhi. Zodra ze het Hof van de Gouden Vleugel binnenging, knapte haar stemming op. Het was een ruimte vol gouden licht en stromend water; de slanke bogen van het balkon omlijstten de verzorgde heggen en klaterende fonteinen van de koninklijke tuinen beneden, en daarachter de pruimenboomgaarden van Ahmrat Jen, waarvan de fruitbomen keurig in het gelid stonden, als soldaten. In Ravka was het winter, maar hier in Shu Han, in dit gezegende land, scheen nog de warme zon.

Makhi liep het balkon op. Dit was een van de weinige plekken waar ze zich veilig genoeg voelde om te praten, ver weg van de priemende ogen en nieuwsgierige oren van bedienden en spionnen. Op een groene glazen tafel stonden kannen met wijn en water en een bord late vijgen. Beneden in de tuin zag ze haar nichtje Akeni met een van de jongens van de tuinman spelen. Als Makhi geen dochters zou krijgen met een van haar partners, zou de kroon op een dag op Akeni overgaan, had ze besloten. Ze was niet de oudste van alle meisjes Taban, maar zelfs nu al, op haar achtste, was ze duidelijk de slimste. Een verrassing als je naging dat haar moeder de diepgang had van een dinerbord.

‘Tante Makhi!’ riep Akeni vanbeneden. ‘We hebben een vogelnest gevonden!’

De jongen van de tuinman zei niets en keek de koningin ook niet aan, maar stond zwijgend naast zijn speelkameraadje en staarde naar zijn afgetrapte sandalen.

‘Je moet de eieren niet aanraken,’ riep Makhi hun toe. ‘Wel kijken, maar niet aanraken.’

‘Dat zal ik niet doen. Wil je bloemen?’

‘Pluk maar een gele pruim voor me.’

‘Maar die zijn zuur!’

‘Als je me er een brengt, vertel ik je een verhaal.’ Ze keek de kinderen na terwijl ze naar de zuidmuur van de tuin renden. Het fruit hing hoog in de bomen en er zou tijd en handigheid voor nodig zijn om erbij te komen.

‘Ze is een braaf kind,’ zei Yerwei achter haar van onder de bogen. ‘Misschien te volgzaam om een goede koningin te worden.’

Makhi negeerde hem.

‘Prinses Ehri leeft nog,’ zei hij.

Ze greep de waterkan en smeet hem op de stenen beneden.

Ze rukte de gordijnen van hun roeden en scheurde ze met haar nagels aan flarden.

Ze begroef haar gezicht in de zijden kussens en gilde.

Ze deed niets van dat alles.

In plaats daarvan gooide ze de uitnodiging op tafel en tilde de zware kroon van haar hoofd. Die was van puur platina en bezet met vele smaragden, en ze kreeg er altijd een zere nek van. Ze zette hem naast het bord vijgen en schonk een glas wijn voor zichzelf in. Eigenlijk hoorden bedienden dat soort dingen te doen, maar op dit moment wilde ze geen bedienden in haar buurt.

Yerwei glipte het balkon op en schonk zichzelf zonder te vragen een glas wijn in. ‘Uw zus zou niet meer moeten leven.’

Prinses Ehri Kir-Taban, geliefd door het volk, iedereen zeer dierbaar… om redenen die Makhi nooit had kunnen begrijpen. Ehri was niet wijs, niet

mooi, niet interessant. Ze kon alleen maar onnozel glimlachen en de *khatuur* bespelen. En toch werd ze bewonderd.

Ehri had dood moeten zijn. Wat was er misgegaan? Makhi had haar plannen heel zorgvuldig beraamd. En die plannen hadden erin moeten resulteren dat zowel koning Nikolai als prinses Ehri dood was – en dat Fjerda de schuld van de twee moorden zou krijgen. Onder het voorwendsel dat ze de moord op haar geliefde zus wilde wreken, zou ze een stuurloos land dat geen koning meer had binnenmarcheren, de Grisha die er woonden in haar *kherguud*-programma inlijven en Ravka gebruiken als basis van waaruit ze oorlog met de Fjerden kon voeren.

Ze had haar geheim agent met zorg uitgekozen: Mayu Kir-Kaat was een lid van prinses Ehri's eigen Tavgharad. Ze was jong, een getalenteerd vechter en zwaardvrouw, en het belangrijkste: ze was kwetsbaar. Haar tweelingbroer, ook soldaat, was verdwenen, en zijn familie had te horen gekregen dat de jongeman in de strijd was omgekomen. Maar Mayu had de waarheid geraden: hij was geselecteerd om een van de kherguud te worden, opgenomen in het IJzeren Hart-programma dat hem sterker en gevaarlijker zou maken, en niet meer helemaal menselijk. Mayu had gesmeekt dat hij werd vrijgelaten voordat de transformatie kon plaatsvinden en dat hij voortaan weer als gewoon soldaat zou kunnen dienen.

Koningin Makhi wist dat het proces waarbij een soldaat een kherguud werd – waarbij bijvoorbeeld Grisha-staal met botten werd samengesmeed of mechanische vleugels aan de rug werden bevestigd – pijnlijk was. Maar er gingen ook geruchten dat het proces nog tot iets anders leidde: dat de soldaten die in het programma werden opgenomen bij terugkeer op een afschuwelijke manier veranderd waren, dat de kherguud door de transformatie een fundamenteel deel van zichzelf kwijtraakten, alsof de pijn wegbrandde wat hen tot een mens maakte. En natuurlijk wilde Mayu Kir-Kaat niet dat dat met haar broer gebeurde. Ze waren een tweeling, *kebben*. Er bestond geen hechtere band. Mayu zou haar eigen leven en dat van een koning ervoor geven om hem te redden.

Koningin Makhi zette haar wijn neer en schonk in plaats daarvan een

glas water in. Ze had een helder hoofd nodig voor wat er stond te gebeuren. Haar kindermeisje had haar ooit verteld dat Makhi zelf eigenlijk ook een van een tweeling was, maar dat haar broertje dood geboren werd. 'Jij hebt zijn kracht opgegeten,' had ze gefluisterd, en zelfs toen al had Makhi geweten dat zij op een dag koningin zou worden. Wat zou er gebeurd zijn als haar broer levend geboren was? Wie zou Makhi dan zijn geweest?

Het maakte nu niets meer uit.

De koning van Ravka was springlevend.

En haar zus ook.

Dit zag er slecht uit. Maar koningin Makhi had geen idee hóé slecht precies. Wist Nikolai Lantsov van de samenzwering om hem te vermoorden? Was Mayu de moed in de schoenen gezonken en had ze prinses Ehri over het werkelijke plan verteld? Nee. Dat kon niet. Dat weigerde ze te geloven. Daarvoor was de band van kebben te sterk.

'Deze uitnodiging voelt als een valstrik,' merkte ze op.

'De meeste huwelijken zijn een val.'

'Bespaar me je spitsvondigheden, Yerwei. Als koning Nikolai weet…'

'Wat kan de koning bewijzen?'

'Ehri heeft wellicht van alles te vertellen. Afhankelijk van wat ze weet.'

'Uw zus is een zachtaardig meisje. Ze zou nooit geloven dat u tot zulke intriges in staat was, en ze zou u al helemaal nooit in diskrediet brengen.'

Makhi sloeg op de uitnodiging. 'Verklaar dit dan!'

'Misschien is ze verliefd geworden. De koning is erg charmant, naar ik hoor.'

'Doe niet zo belachelijk.'

Prinses Ehri had Mayu's plek in de Tavgharad ingenomen, en Mayu had gedaan alsof ze prinses Ehri was. Mayu's opdracht was om zo dicht mogelijk bij koning Nikolai te komen, hem te vermoorden en daarna zelfmoord te plegen. Voor zover Ehri wist, was het daarmee afgelopen. Maar tijdens de invasie die op de moord zou volgen, zouden onherroepelijk levens verloren gaan, en de Tavgharad had bevel gekregen om ervoor te zorgen dat in elk geval Ehri zou sneuvelen. Ze waren weliswaar als lijfwacht aan haar

toegewezen, maar ze volgden alleen de bevelen van de koningin. Makhi's ministers zouden nooit van het door haar bedachte plan afweten. Dus wat was er misgegaan?

'U moet bij deze bruiloft aanwezig zijn,' las Yerwei haar de les. 'Al uw ministers verwachten dat. Hun vredesplannen worden hiermee werkelijkheid. Wat hen betreft zou u in de wolken moeten zijn.'

'O, en ik leek niet genoeg in de wolken volgens jou?'

'U gedroeg zich zoals u zich altijd gedraagt: als een perfecte koningin. Alleen ik zag de tekenen.'

'Mannen die te veel zien, raken nogal eens hun ogen kwijt.'

'En koninginnen die te weinig vertrouwen hebben, raken nogal eens hun troon kwijt.'

Makhi draaide onmiddellijk haar hoofd om. 'Wat bedoel je daarmee?'

Alleen Yerwei kende de waarheid – en niet alleen over haar plan om de Ravkaanse koning en haar eigen zus te vermoorden. Hij was lijfarts geweest van zowel haar moeder als haar grootmoeder. Hij had als getuige aan haar moeders sterfbed gestaan toen zij, koningin Keyen Kir-Taban, geboren uit de hemel, Ehri had gekozen in plaats van Makhi. Iedere Taban-koningin had het recht om haar eigen opvolger te kiezen, maar bijna altijd was dat de oudste dochter. Zo ging het al eeuwenlang. Makhi was voorbestemd om koningin te worden. Zo was ze geboren, zo was ze opgeleid. Ze was even sterk als de leden van de Tavgharad, een behendig ruiter, een briljant strateeg, listig als een spin. En toch. Haar moeder had voor Ehri gekozen. De zachtaardige, lieve, populaire Ehri, op wie iedereen gek was.

'Beloof me,' had haar moeder gezegd. 'Beloof me dat je mijn wens zult gehoorzamen. Zweer het op de Zes Soldaten.'

'Ik beloof het,' had Makhi gefluisterd.

Yerwei had alles gehoord. Hij was haar moeders oudste raadsman, zo oud dat Makhi geen idee had hoelang hij al op deze aarde rondliep. Hij leek niet ouder te worden. Ze had hem aangekeken, recht in die waterige oogjes in dat gerimpelde gezicht, en zich afgevraagd of hij haar moeder had verteld

over het werk dat ze samen deden, de geheime experimenten, de geboorte van het kherguud-programma. Aan dat alles zou een einde komen als Ehri de troon besteeg.

'Maar Ehri wil niet heersen…' had Makhi tegengeworpen.

'Alleen omdat ze er altijd van uit is gegaan dat jij dat zou doen.'

Makhi had haar moeders hand gepakt. 'Maar ik zou koningin moeten worden. Ik heb ervoor geleerd. Ervoor getraind.'

'Toch heeft geen enkele les je geleerd zachtaardig te zijn. Geen leraar heeft je bijgebracht genadig te zijn. Jouw hongerige hart hunkert naar oorlog, en ik heb geen idee waarom.'

'Het is het hart van een valk,' had Makhi trots gezegd. 'Het hart van de Han.'

'Het is de wil van een valk. Dat is iets anders. Zweer me dat je dit zult doen. Je bent een Taban. Wij willen wat dit land nodig heeft, en dit land heeft Ehri nodig.'

Makhi had niet gehuild of geprotesteerd; ze had het alleen beloofd.

Toen had haar moeder haar laatste adem uitgeblazen. Makhi had tot de Zes Soldaten gebeden en kaarsjes voor de overleden Taban-koninginnen aangestoken. Ze had haar kapsel gefatsoeneerd en haar zijden jurk gladgestreken. Binnenkort zou ze blauw moeten dragen, de kleur van de rouw. En ze had veel om te betreuren: het verlies van haar moeder, het verlies van de kroon.

'Vertel jij het aan Ehri of ik?' had ze Yerwei gevraagd.

'Vertel ik haar wat?'

'Mijn moeder…'

'Ik heb niets gehoord. Ik ben blij dat ze vredig is heengegaan.'

En zo was hun pact gesloten, vlak naast het nog warme lichaam van haar moeder. Zo was er een nieuwe koningin aangetreden.

Nu leunde Makhi met haar armen op de balustrade van het balkon en snoof de geuren uit de tuin op. Jasmijn, zoete sinaasappelen. Ze hoorde haar nichtje en de jongen van de tuinman lachen. Toen ze de kroon van haar zus had overgenomen, had ze zich niet gerealiseerd hoe weinig dat zou

oplossen, dat ze nog altijd de strijd moest aangaan met de lieve, argeloze Ehri. Slechts één ding kon een einde aan haar problemen maken.

'Ik zal bij het huwelijk van mijn zus aanwezig zijn. Maar eerst moet ik haar een bericht sturen.'

Yerwei deed een stap in haar richting. 'Wat is uw bedoeling? U weet toch dat uw ministers de brief zullen lezen, zelfs als die verzegeld is.'

'Ik ben geen dwaas.'

'Een mens kan ook dwaze dingen doen zonder een dwaas te zijn. Als…' Abrupt brak Yerwei zijn woorden af.

'Wat is er?' Makhi volgde zijn blik.

Over de pruimenboomgaarden achter de paleismuur schoof een schaduw. Makhi keek omhoog en verwachtte een luchtschip te zien, maar de hemel was leeg. De schaduw bleef groeien, breidde zich uit als een vlek en dreef op hoge snelheid hun kant op. De bomen die erdoor werden geraakt vielen om; hun takken werden eerst zwart en verdwenen daarna, totdat er niets anders overbleef dan grijze aarde en slierten rook.

Yerwei hapte naar adem. 'Wat is dit?'

'Akeni!' schreeuwde de koningin. 'Akeni, kom snel uit die boom! Kom nu meteen hierheen!'

'Ik pluk pruimen!' riep het meisje lachend.

'Nu, zei ik!'

Akeni kon niet zien wat er achter de muur gebeurde, deze zwarte, doodse golf die geluidloos dichterbij kwam.

'Wachters!' schreeuwde de koningin. 'Help haar!'

Maar het was te laat. De schaduw gleed over de paleismuur, kleurde de gouden stenen zwart en daalde neer over de pruimenboom. Het was alsof er een zwarte sluier over Akeni en de jongen van de tuinman viel, die hun lachende stemmen tot zwijgen bracht.

'Nee!' riep Makhi.

'Mijn koningin,' zei Yerwei dringend. 'U moet hier weg.'

Maar de schaduw was gestopt, precies bij de rand van de fontein, even duidelijk als de lijn op het strand die aangeeft tot hoe ver de vloed is

gekomen. Alles wat de schaduw had aangeraakt, was grijs en dor. Alles wat buiten bereik was gebleven, was weelderig groen en vol leven.

'Akeni,' fluisterde de koningin met een snik.

Er kwam alleen antwoord van de wind, die door de boomgaard ruiste en ook de laatste slierten vage schaduw wegblies. Het enige wat restte, was de zoete geur van de bloemen, die vrolijk en argeloos hun gezicht naar de zon hadden gekeerd.